

Spis treści

Obsah

Wprowadzenie	6	Środki słowotwórcze	
Úvod	7	i leksykalne	34
Stąd pochodzą zebrane pieśni	10	Zdrobnienia	34
Odtud pocházejí sebrané písně	10	Archaizmy i poetyzmy	36
Mapa gwary		Polonizmy i ich źródła	38
północnocieszyńskiej	12	Epitet	48
Mapa severotěšínského nářečí	12	Porównanie	50
O mowie ludowej Dolan	14	Metafora	50
System samogłoskowy	16	Symbol	52
System spółgłoskowy	18	Stylistyczne środki	
Odmiana	20	składniowe	54
Przymiotniki	22	Paralelizm	54
Zaimki	22	Stylistyczne środki	
Liczebniki	24	kompozycyjne	56
Czasowniki	24	Powtórzenia	56
Słowotwórstwo	26	Loci communes	62
Składnia	26	Schematy liczbowe	64
Dolanské nářečí		Dialog	66
Těšínského Slezska	15	Gatunki pieśni ludowej	70
System samohlásek	17	Śpiewacy i sytuacje,	
System souhlásek	19	w których brzmiały pieśni	72
Skloňování	21	Gdzie śpiewano, kiedy i co	74
Přídavná jména	23	Wesele	74
Zájmena	23	Mojiczek (gojiczek) zielóny	76
Číslovky	25	Dożynki (żniwówka)	78
Slovesa	25	Szkubaczki	80
Slovotvorba	27	A inne źródła?	82
Syntax	27	Spojrzenie porównawcze	84
O tekstach pieśni, ich transkrypcji		Zapożyczenia muzyczne	
i układzie	28	i tekstowe	92
Wybrane zagadnienia		O pieśniach typowo	
poetyki pieśni ludowej	34	północnocieszyńskich	96
Meliczność poezji pieśniowej		Co wyróżnia pieśń	
i jej środki stylistyczne	34	północnocieszyńską	98
		O textech píšní,	
		jejich transkripci a řazení	29
		Vybrané otázky poetiky	
		lidové písně	35
		Meličnost písňové poezie	
		a její stylistické prostředky	35

Slovotvorné a lexikální prostředky	35
Zdrobněliny	35
Archaismy a poetismy	37
Polonismy a jejich zdroje	39
Epiteton	49
Přirovnání	51
Metafora	51
Symbol	53
Stylistické syntaktické prostředky	55
Paralelismus	55
Stylistické kompoziční prostředky	57
Opakování	57
Loci communes	63
Číselná schémata	65
Dialog	67
Žánry lidové písně	71
Zpěváci a situace, v nichž zněly písně	73
Kde, kdy a co se zpívalo	75
Svatba	75
Mojiczek (gojiczek) zielóny	77
Dożynky (żniwówka)	79
Draní peří (szkubaczki)	81
A jiné prameny?	83
Srovnávací pohled	85
Hudební a textové výpůjčky	93
O typických písních severního Těšínska	97
Co odlišuje píseň ze severního Těšínska	99

PIEŚNICZKI / PÍSNIČKY

ŻUKÓW DOLNY	DOLNÍ ŽUKOV
1 A nie ta ptaszyna	104
2 Listeczku dymbowy	105
3 Na wysoki górze	106
4 Szumi dolina, szumi grón	107

5 Zielone zasiałam	108
6 Czyś ty nie wiedziała	109
7 Powiedział mi jedyn chłopiec	110
8 Był niejaki krziwy Jan	111
9 Stała sie tako przyczyna	112
10 Mamulko, tatulku	114
11 Co sie to dziwnego dziś zdarziło	115
12 Pomalutku mie czosejcie	117
13 Wstań, syneczku, z rana	118
14 Mamulko, mamulko	119
15 Jedyn siedlok od Cieszyna	120
16 W ogródeczku na szczepeczku	121
17 Ranniejsze roraty	122
18 Sowa w lesie siedziała	124
19 Wiek nasz na tym świecie	125
20 Przy miasteczku, przy dworeczku	127

MISTRZOWICE MISTRŮVICE

21 Goździki, goździki	130
22 U Cieszyna studnia murowano	131
23 W polu lipka stoi	132
24 Musisz ty, dziyweczko	133
25 Na fojtowej roli	134
26 Sztyry kónie we dworze	135

GRODZISZCZ HRADIŠŤĚ

27 Daleko za góróm	138
28 Tam pod borem	140

LIGOTA ALODIALNA ZPUPNÁ LHOTA

29 Komu dzwonióm	144
30 Ej, mamó, mamulko	145
31 Taki czasy nastowajóm	147
32 Tuskiem, Hanulko, tuskiem	148

OLBRACHCICE ALBRECHTICE

33 Mieszkam w krytej, niskiej chatce	152
--------------------------------------	-----

DATYNIE DOLNE DOLNÍ DATYNĚ

34 Stała sie taka przyczyna	154
35 Odewrzcie nóń dwyrze	156
36 A tyn wieniec	158

STONAWA STONAVA

37 A gdzież to tyn Kusy Janek	160
38 Ci stonawscy chłopcy	161

DARKÓW DARKOV

39 Móm jo tragacz nowy	164
40 Żyjym z gospodarki	165
41 Idzie hawiryz cestóm	167
42 Ciecze, woda, ciecze	168
43 A Michoł sie porwoł	169

RAJ RÁJ

44 To je krótki, to je dłógi	172
45 Jak jo chodził do szkoły	173
46 Na fojtowej roli	174
47 Od Cieszyna sypana dróžeczka	175
48 Stoji u wody	176
49 U mojego ogródeczka	177
50 Stała sie taka przyczyna	178
51 Stóń, syneczku, z rana	179

KARWINA KARVINÁ

52 Był raz w Karwinie	182
53 Uszalku, Uszalku	183
54 Pekaes Polonia	185
55 Po placu chodziła	187
56 Śród nocnej ciszy	190
57 Jedyn ojciec	193

PORĘBA PORUBA

58 Była jedna pani	196
59 Nasz tatulek nieboszczyczek	197

60 Moja mamuliczko	198
61 Mojiczku zielóny	199
62 Tam w tej strónie Olzy	200
63 Za stodołóm na rzyce	202
64 Pekaes Polonia	204
65 W stodole na gumnie	206
66 Niedaleko Bogumina	207

RYCHWAŁD RYCHVALD

67 Dobry wieczór, mój mynżyczku	210
68 Moja mamuliczko	212
69 Za naszóm stodołkóm	214
70 Jo sie chciól polutować	215
71 Lamyntacyj mómy w sercu	217
72 Posłóchejcie, cóż wóm powiym	218
73 Gody, Gody, Gody idóm	220
74 Zakochał siym młodziyniec	221
75 W szczyrym polu	222

LUTYNIA GÓRNA HORNÍ LUTYNĚ

76 Ej, moja mamulko	224
77 U sómsiada wszyscy spióm	225
78 Gorzołeczka na świat prziszła	226
79 Posłóchejcie, wy pijocy	227
80 Poszli szewcy do Wiśnice	228
81 Kurziło sie	231
82 Czemuście mie, mamuliczko	232
83 Kukułeczka kuko	233
84 Mój syneczku	234
85 Tam za Olzóm	235
86 U naszego okiyneczka	237
87 Od Wyrzniowic cesta dłógo	239
88 Za naszóm faróm	240
89 Za stodołóm na rzyce	241
90 Moji mili goście	243
91 Oj, pyrszy, pyrszy	245
92 Pojedziemy na łów	246
93 Dalej bracia	247
94 Cztery mile za Warszawóm	248

95	Tam na tej murawie	250
96	Tam za Krakowem	252
LUTYNIA DOLNA		DOLNÍ LUTYNĚ
97	Kiedych jo szoł kole lasa	256
98	Listeczku dymbowy	257
99	Miałach jo jednego sokolika	258
100	Odbiyła godzina	259
101	Pod naszym okiynkym	260
102	Sadziyła cebulym	261
103	Co, kruszynko, w dole stojisz	262
104	Ej, siadej na wóz	263
105	Mojiczku zielóny	264
106	Przed tóm naszóm siynióm	265
107	Na lutyńskich polach	266
108	Jelito, jelito	267
109	Tam w Karwinie na kopieczku	268
110	Nasza młoda pani	269
111	Szantarzi, szantarzi	270
112	Gdyż dziynnie sie tu na szychcie	271
113	Jak idzie na sychtym	272
114	Na Obszachcie niski fleca	273
115	Siedymnosto piekno szachta	274
116	Szajba na wieży	275
117	Za sztyrnost dni	276
118	Jak zech chodził do szkoły	277
119	Ej, Żydzie, ty Żydzie	278
120	Na szachcie	279
121	Wśród nocnej ciszy	280
122	Jadóm, jadóm	281
123	Od Francyje	282
124	Z łónczki na łónczkym	283
125	Z tamtej strony po dolinie	284
126	Andzia izbe zamiatała	285
127	Po ceście chodziła	286
128	Sześdziesiąnty szósty roczek	288
129	A teraz, Adelko	289
130	Powiedz mi, żaczku miły	290

DĄBROWA		DOUBRAVA
131	Żyjym z gospodarki	294
MARKLOWICE DOLNE		DOLNÍ MARKLOVICE
132	Wiwat, wiwat zaśpiewajmy	298
PIOTROWICE		PETROVICE
133	Ciynżki, ciynżki kamień młyński	300
134	Kulało sie, kulało	301
135	Mamulko moja	302
136	Za stodołeczkóm gojiczek	303
137	Za stodołeczkóm gojiczek	304
138	Biada mi	305
139	Kiedy było piwo drogi	306
140	Na Bugaju pieknie grajóm	307
141	Wandrowali trze Żydzi	308
142	Za tóm naszóm szopkóm	309
143	Jedzie, jedzie rycerz zbrojny	310
144	Mioł Mazurek	311
145	Przi miasteczku, przi dworeczku	312
146	Paście sie, krowiczki	313
PIERSNA		PRSTNÁ
147	Ach, biednemu	316
148	W pogodny wieczór	319
149	Kusy Janek	320
150	Gdy szedłem w nocy	321
151	Była wojny pisana	323
152	Jechał Jasio do pola	325
153	Na Podolu biały kamień	326
154	Oj, ojcowie, ojcowie	327
155	Pod zielónym jaworym	328
156	Stała sie w Polsce nowina	330
157	Było raz dziewczyn	332
158	Grzeczne dziecko gdy wstanie	333
WIERZNIOWICE		VĚŘŇOVICE
159	Przez Wierzniowice chodniczek	336

160	Dobrze, mamulko	337
161	Czymuście mie, mamuliczko	338
162	Smutne czasy nastawajóm	339
163	Świyc, miesiόνczku	340
164	Gdyby jo wiedziól	341
165	Kozali mi kury paść	342
166	Ej, sipi, sipi rosiczka	343
167	Procz, kruszynko, w dole stojisz	344
168	Witóm was pospołu	345
169	Niech żyje gospodarski stan	347
170	Powiadajóm ludzie	348
171	Od Wierzniowic	349
172	Żniwowali żniwarze	350
173	Chłopek ci ja, chłopek	351
174	Żodyn ni ma taki pyszny	352
175	Bywaj, matko, zdrowa	354
176	Na starym brzegu	355
177	Był raz jedyn mynarzów syn	357
178	Płynie, Wisła, płynie	359
179	W poniedziałek rano	360
SKRZECZOŃ		SKŘEČOŇ
180	U dunaja	362
181	Przez Wyrzniowice chodniczek	363
182	Kuboszów pies	364
183	Powiadajóm ludzie	365
184	Od Skrzeczónia cesta dłógo	366
185	Chodziła dziełucha	368
186	Moja ty dziełucho	369
187	Powiadajóm ludzie	371
188	Od Skrzeczónia cesta dłóga	372
189	Wiyim jo jednego ptoszka w lesie	374
190	Kiermaszku, kiermaszku	375
191	Nie chodź kole wody	376
192	Siołka, wdowa, gorolka	377
193	Szła Żydówka po ulicy	378
194	Weznym saczek na kijaczek	379

195	Do tego tu dómu wstympujemy	380
196	Siadaj na wóz	382
197	Nasza kociczka	383
198	Procz, kruszynko, w dole stojisz	384
KOPYTÓW		KOPYTOV
199	Na coście mie, mamuliczko	386
200	My Trze Królowie	388
201	Miłował Elijasz cysarzowóm córkym	389
PUDŁÓW		PUDLOV
202	Miły Boże, Gody jidóm	392
BOGUMIN		BOHUMÍN
203	Z jednej strony gojka	394
Słownik		
gwarowo-polsko-czeski		396
Nářečně-polsko-český slovník		396
Literatura		412
Streszczenie		414
Souhrn		418
Recenzja wydawnicza		421
Vydavatelská recenze		424